

עמדות רכזי תקשוב ותיקים כלפי תפקידם כמובילי הטמעת תכנית התקשוב הלאומית (פוסטר)

גילה לוי-עצמון	ליאת בן שימול	אלה גוגאן
המרכז ללימודים אקדמיים gila_la@mia.ac.il	המרכז ללימודים אקדמיים benshiliat@gmail.com	המרכז ללימודים אקדמיים ellagogan@gmail.com

Senior ICT Coordinators' Positions Towards Their Role as Leaders of the National ICT Programs (Poster)

Ella Gogan	Liat Ben-Shimol	Gila Levi-Atzmon
The College for Academic Studies	The College for Academic Studies	The College for Academic Studies

Abstract

In recent years, the Ministry of Education runs the national ICT program, which aims to lead the implementation of innovative pedagogy in schools. This implementation of this process forced a change in the role of the ICT coordinator and he became an integral part of the school organization. This research objective was to examine how experienced ICT coordinators (who work for at least six years as coordinators in elementary schools) perceive their job description in the ICT national program as leaders of ICT implementation. This objective is currently relevant following recent changes in the ICT coordinators formal role description. Our work stems from the recognition in the importance of the ICT coordinators in the successful implementation of the ICT national program.

The main research questions were: (1) What are the experienced ICT coordinators perception of their job description; (2) What are the experienced ICT coordinators perception of the national ICT implementation program; (3) To what extent did their perceptions changed during the last six years; and (4) how do the experienced ICT coordinators evaluate the impact of ICT coordinators empowerment (personally, technologically, pedagogically and professionally)? 32 experienced ICT coordinators answered online questionnaires. In the closed questions the coordinators stated they consider themselves a meaningful part in the ICT implementation process, performing over and above their job description requirements with high satisfaction levels. They are eager to advance professionally, perceive themselves as empowered by their positions, both personally and professionally. But when asked to describe their feelings in an open question, a different pictures emerged: a third of the coordinators reported they are unsatisfied and feel overloaded, some even consider to quit the job following the recent changes in the formal job description. We consider these findings as a warning sign that should be taken into consideration by educational organizations and the ministry of education in order to keep the ICT coordinators as leaders of the national ICT program.

Keywords: ICT coordinators, ICT program, ICT coordinator role.

תקציר

בשנים האחרונות מפעיל משרד החינוך את תכנית "התאמת מערכת החינוך למאה ה-21", שמטרתה להוביל יישום הפדגוגיה חדשנית בבית הספר (אבידב-אונגר ושמיר-ענבל, 2013). מימוש מהלך זה חייב שינוי בתפקיד של רכו התקשוב, והוא הפך להיות חלק בלתי נפרד מהמערך הארגוני של בית הספר (אבידב-אונגר וחנין יצחק, 2015). מטרת המחקר היתה לבחון את עמדות והערכות רכזי תקשוב, הנמצאים לפחות שש שנים בתפקידם בבתי ספר יסודיים, את תפיסת תפקידם כמובילי הטמעת התקשוב. הרציונל של מחקר זה נובע מתוך הכרה במרכזיות תפקידו של הרכז למימוש מיטבי של התכנית. מחקר זה נעשה במסגרת השלמת חובות גמר לתואר שני במגמת התמחות תקשוב ולמידה בבית ספר לחינוך במרכז ללימודים אקדמיים.

שאלות המחקר המרכזיות הן: 1. מהן עמדות רכזי תקשוב כלפי תפקידם? 2. מהן עמדות רכזי תקשוב כלפי הטמעת תכנית התקשוב? 3. באיזו מידה חל שינוי נתפס בעמדות רכזי תקשוב בבתי הספר היסודיים כלפי תפקידם לפני הטמעת תכנית התקשוב ובמהלך השש השנים האחרונות לאחר הטמעתה? 4. באיזו מידה מעריכים הרכזים כי קיימת השפעה על העצמת רכו התקשוב מבחינה אישית, טכנולוגית, פדגוגית, מקצועית ותפקידית?

שלושים ושניים רכזי תקשוב מלאו שאלון מקוון אמצעות גוגל פורם. איסוף הנתונים בוצע במהלך החודשים אפריל-מאי 2015. ממצאי המחקר מצביעים על שביעות רצון רבה של רכזי התקשוב מתפקידם ומעשייתם במסגרתו. כ-80% מהרכזים מרוצים מתפקידם, ואף מבצעים מעבר לדרישות התפקיד, מתוך מחויבות וראיית משמעותו הרבה במערך הארגוני ו/או מתוך תחושה של סיפוק מהתפקיד. כמו כן, אף אחד מן הרכזים אינו מתנגד להטמעת התכנית. הם אינם חשים בשינוי נתפס כלפי תפקידם לפני הטמעת התכנית ובמהלכה, אלא להפך, הם מוכנים להמשיך להתמקצע וללמוד. יותר מכך, רובם המכריע מברכים עליה ומוכנים לתרום למען הצלחתה. הרכזים רואים את תפקידם המשמעותי ביותר כמובילים ומטמיעים של אמצעי התקשוב השונים העומדים לרשות בית הספר. עוד עולה מהממצאים עדויות לתחושת העצמה אישית, מקצועית, תפקידית ובעיקר העצמה פדגוגית וטכנולוגית בקרב הרכזים. למרות הממצאים המעודדים בשאלות הסגורות, כאשר נשאלו הרכזים לתאר את תחושותיהם באמצעות שאלה פתוחה התגלתה תמונה מורכבת. כשליש מהרכזים מציגים תמונה בה הרכז מוצף ועמוס מדרישות התפקיד. הם מביעים חוסר שביעות רצון מהתפקיד ולחלקם אף יש רצון לעזבו. הם מתארים מצב של תסכול וקושי בעבודה, עקב השינויים שחלו במהלך השנים האחרונות בתפקיד. להערכתנו, הממצאים העולים מהתשובות לשאלה הפתוחה מציבים תמרור אזהרה בהקשר של תפקידו של רכו תקשוב.

תרומתו המרכזית של המחקר הינה בהיותו "צילום תמונת מצב" ממוקדת בקרב רכזי תקשוב האחראים על מימוש תכנית התקשוב הלאומית. למרות הדלדול התקציבי יש לבחון אפיקי המשך לתכנית על מנת שנוכל ליצור חווית למידה מיטבית לתלמידים ולמורים. העולם שלנו מתפתח ברמה הטכנולוגית, עלינו למנף אותה ולהשתמש בטכנולוגיה לטובתנו, כך ניצור דור חדש של תלמידים מנוסים ומוכנים לעולם הטכנולוגי שמחכה להם בבגרותם.

מילות מפתח: רכזי תקשוב, תכנית תקשוב, תפקיד רכו תקשוב.

מקורות

אבידב-אונגר, א' ושמיר-ענבל, ת' (2013). דפוסי העצמה של מובילי תקשוב וחוזקות בית ספריות בהטמעת תוכנית התקשוב הלאומית. בתוך "עשת-אלקלעי, א' כספי, ס' עדן, נ' גרי, י' קלמן, י' יאיר (עורכים), האדם הלומד בעידן הטכנולוגי, כנס צ"ייס למחקרי טכנולוגיות למידה 2013. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 10-19.

אבידב-אונגר, א' וחנין יצחק, ל' (2015). תחושת ההעצמה בקרב רכזי תקשוב בית-ספריים. בתוך "עשת-אלקלעי, א' בלאו, א' כספי, נ' גרי, י' קלמן, ו' זילבר-ורוד (עורכים), האדם הלומד בעידן הטכנולוגי, כנס צ"ייס למחקרי טכנולוגיות למידה 2015. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 22-29.